

Тема 5. РУСЬКІ УДІЛЬНІ КНЯЗІВСТВА У СКЛАДІ СУСІДНІХ ДЕРЖАВ. КРИМСЬКЕ ХАНСТВО

Підсумкове узагальнення теми:
«Руські удільні князівства у складі сусідніх держав. Кримське ханство»

Варіант 1

I рівень

1. Суспільний стан, до якого належали рицарі, основним заняттям яких була військова служба, за що вони отримували землю й різні пільги, називають:
А дружина; Б рядовичі; В шляхта; Г яничари.
2. З'їзд шляхти називається:
А унія; Б сейм; В віче; Г улус.
3. Відробіткова форма феодальних повинностей селян, закріплена законом, — це:
А полюддя; Б колонізація; В кріпацтво; Г панщина.
4. Позначте рік, коли Галицько-Волинське князівство припинило існування
А 1336 р.; Б 1340 р.; В 1345 р.; Г 1347 р.
5. Позначте, які країни уклали Кревську династичну унію:
А Королівство Польща й Королівство Угорщина;
Б Велике князівство Литовське і Ганзейський союз;
В Королівство Польща й Велике князівство Литовське;
Г Велике князівство Литовське та Королівство Чехія.
6. Людина, яка була доктором медицини і філософії, професором астрономії, ректором Болонського університету в 1481–1482 рр., — це:
А Ю. Дрогобич; Б Ш. Фіоль; В М. Глинський; К. Острозький.

II рівень

7. Про якого діяча йдеться у тексті: *“Волинський князь, староста брацлавський і вінницький, великий гетьман литовський, маршалок волинський і староста луцький, світський глава православного населення; брав участь в успішних кампаніях проти татар і Московської держави; один із найвизначніших меценатів свого часу, який перетворив Острозький замок на осередок слов'янської культури”*.
А Костянтин Острозький;
Б Болеслав Свидригайло;
В Юрій Дрогобич;
Г Федір Коріятович.

8. Яка споруда пов'язана з подільським князем Федором Коріятовичем::

- А Острозький замок;
- Б Олеський замок на Львівщині;
- В Хотинська фортеця;
- Г Мукачівський замок “Паланок”.

9. Яке поняття відповідає визначенню: *право, за яким міста частково звільнялися від влади короля чи феодала і мали власні органи самоврядування:*

А рада; Б магістрат; В магдебурзьке право; Г литовські статuti.

III рівень

10. Установіть відповідність між прізвищами осіб та їхніми характеристиками:

А Ю. Дрогобич.	1 нащадок литовського князя, під владою якого перебувало Закарпаття;
Б К. Острозький.	2 перший український доктор медицини Болонського університету;
В Ф. Коріятович.	3 чернігівський князь, що підняв повстання проти князів Литовського;
Г М. Глинський.	4 український першодрукар;
	5 засновник школи в Острозі.

11. Установіть хронологічну послідовність подій:

- А Остаточна ліквідація Київського князівства;
- Б Укладення Кревської унії;
- В Утворення Кримського ханства;
- Г Остаточна ліквідація Волинського князівства.

IV рівень

12. Дайте розгорнуту відповідь на запитання: дайте характеристику внутрішньої та зовнішньої політики литовського князя Вітовта.

**Підсумкове узагальнення теми:
«Руські удільні князівства у складі сусідніх держав. Кримське ханство»
Варіант 2**

I рівень

1. Союз — це:
А кіш; Б унія; В імперія; Г плем'я.
2. Позначте рік підписання Кревської унії:
А 1385 р.; Б 1380 р.; В 1446 р.; Г 1569 р.
3. Позначте назву міста, якому вперше було надано магдебурзьке право:
А Острог; Б Київ; В Львів; Г Сянок.
4. Юрій Дрогобич (Котермак) уславився:
А організацією звичаєвих воєнних походів князів;
Б започаткуванням жанру полемічної літератури;
В ініціюванням укладення Люблінської унії;
Г науковою діяльністю в європейських університетах.
5. До складу якої країни наприкінці XV ст. входило Закарпаття:
А Королівства Угорщини; Б Великого князівства Литовського;
В Королівства Польщі; Г Османської імперії.
6. Фільварок — це форма господарювання:
А шляхти; Б селян; В міщан; Г козаків;

II рівень

7. Про які події йдеться в грамоті великого князя Олександра 1497 р.:

“Бажаючи покращити стан нашого міста Луцька, щоб його мешканці, відповідно до свого становища, могли робити більше для його устрою, замість руського або волинського, або якогось іншого права, яке вони мали раніше, надаємо їм на вічні часи право тевтонське... , у місті відновлюємо посаду вїйта Йому (вїйту) у кримінальних справах та справах, які стосуються небезпеки для життя, даємо і дозволяємо повну свободу дій Хочемо, отже, щоб усі мешканці міста разом і кожен окремо, а також ті, які живуть навколо нього, за посередництвом цього права, без жодного винятку, в усьому, що постановляє право, підкорялися вїйту і райцям, які будуть у свій час.”

- А надання права на безмитну торгівлю;
- Б надання права на міське самоврядування;
- В запровадження посади вїйта;
- Г зміни до кримінального кодексу.

8. Яка споруда упродовж XV — XVI ст. була резиденцією молдавських господарів:

- А Острозький замок;
- Б Олеський замок на Львівщині;
- В Хотинська фортеця;
- Г Мукачівський замок.

9. Яке поняття відповідає визначенню: *багатогалузеве сільське господарство, яке базувалося на щотижневій панщині залежних селян і було зорієнтовано на товарно-грошові відносини:*

А рада; Б магістрат; В фільварок; Г лава.

III рівень

10. Співвіднесіть назви українських земель з назвами держав, до яких вони увійшли наприкінці XV ст.

А Волинь, Київщина;	1 Королівство Польське;
Б Чернігово-Сіверщина;	2 Московське князівство;
В Галичина;	3 Велике князівство Литовське;
Г Буковина.	4 Османська імперія;
	5 Угорщина.

11. Установіть хронологічну послідовність подій:

- А Остаточна ліквідація Волинського князівства;
Б Укладення Кревської унії;
В Битва на Синіх водах.
Г Грюнвальдська битва.

IV рівень

12. Дайте розгорнуту відповідь на запитання: охарактеризуйте долю Буковини у складі Молдавії та Османської імперії.

Підсумкове узагальнення теми:

«Руські удільні князівства у складі сусідніх держав. Кримське ханство»

Варіант 3

I рівень

1. Шипинська земля — це:

- А Галичина; Б Буковина;
В Закарпаття; Г Волинь.

2. Позначте подію, в результаті якої вдалося припинити агресію Тевтонського ордену на Схід:

- А Битва на Синіх Водах; Б Куликовська битва;
В Грюнвальдська битва; Г Битва під Вилькомиром.

3. Хто з литовських князів після смерті Вітовта очолив боротьбу Литви проти включення її до складу Польщі, але у 1435-1438 рр. зазнав поразки:

- А Свидригайло; Б Ягайло; В Сигізмунд; Г Казимир.

4. Союз — це:

- А тріумвірат; Б унія; В імперія; Г плем'я.

5. Ліквідація Волинського удільного князівства:

- А 1385 р.; Б 1340 р.; В 1452 р.; Г 1471 р.

6. До складу якої держави у др. пол. XIV ст. потрапила Чернігово-Сіверщина:

- А Королівське Польське; Б Князівство Литовське;
В Московське царство; Г Кримське ханство.

II рівень

7. Про яку подію йдеться у тексті: *«...государ Ягайло, великий князь, з усіма своїми ще нехрещеними братами, ближніми... що проживають на його землях, жагуче бажає й просить прийняти їх у католицьку віру Святої Римської церкви... Нарешті, князь Ягайло обіцяє свої литовські й руські землі навек приєднати до королівства Польського»*.

- А Кревська унія 1385 р.;
Б Городельська унія 1413 р.;
В Люблінська унія 1569 р.;
Г Берестейська унія 1596 р.

8. Яка споруда зображена:

А Олеський замок; Б Острозький замок;
В Замок Любарта; Г Дубнівський замок.

9. Яке поняття відповідає визначенню: *орган міського самоврядування, що здійснював адміністративно-судові функції і складався з двох колегій, члени яких обиралися довічно* :

А рада; Б магістрат; В фільварок; Г лава.

III рівень

10. Встановіть відповідність між подіями та прізвищами іменами:

А керував польсько-литовським військом у московсько-литовських війнах;	1. Данило Галицький
Б очолював повстання 1508 року проти польсько-литовського панування;	2. Олелько Володимирович
В визнав себе васалом хана Батия;	3. Михайло Глинський
Г написав працю прогностична оцінка 1483 р.	4. Костянтин Острозький
	5. Юрій Дрогобич

11. Установіть хронологічну послідовність подій:

А битва під Оршею;
Б битва на Синіх Водах;
В Битва під Вількомиром;
Г Грюнвальдська битва.

IV рівень

12. Дайте розгорнуту відповідь на запитання: порівняйте становище українських земель у складі князівства Литовського та Польського королівства.

Підсумкове узагальнення теми: «Руські удільні князівства у складі сусідніх держав. Кримське ханство» Варіант 4

I рівень

1. Суспільний стан, до якого належали рицарі, основним заняттям яких була військова служба, за що вони отримували землю й різні пільги, називають:

А дружина; Б рядовичі;
В шляхта; Г яничари.

2. Установлення васальної залежності Кримського ханства від Османської імперії:

А 1446 р.; Б 1447 р.; В 1474 р.; Г 1478 р.

3. У якій битві литовсько-руське військо отримало перемогу, що поклало початок звільненню українських територій від татаро-монгольських завойовників:

А під Синіми Водами; Б на р. Калка;
В під Вількомиром; Г на р. Ворскла.

4. Хто з найвпливовіших українських магнатів у 1508 р. підняв у Литві повстання:

А Костянтин Острозький; Б Федір Бельський;
В Свидригайло; Г Михайло Глинський.

5. До складу якої країни наприкінці XV ст. входило Закарпаття?

А Королівства Угорщини; Б Великого князівства Литовського;
В Королівства Польщі; Г Османської імперії.

6. Яка подія відбулась у 1413 році:

А відокремлення Кримського ханства від Золотої Орди;

- Б битва під Вількомиром;
- В остаточне приєднання Галичини до Польського королівства;
- Г Городельська унія.

II рівень

7. Про якого діяча йдеться?

“Перший українець — автор друкованого видання «Прогностична оцінка поточного 1483 року, написав сім трактатів,ряд віршованих промов; доктор медицини, а також ректор Болонського університету”:

- А Іван Федоров;
- Б Швайпольт Фіоль;
- В Юрій Дрогобич;
- Г Костянтин Острозький.

8. Яка споруда зображена:

- А Олеський замок; Б Острозький замок;
- В Замок Любарта; Г Дубнівський замок.

9. Яке поняття відповідає визначенню: *бранці, яких захоплювали турки і татари під час нападу на Велике князівство Литовське, Польщу*

- А яничари; Б ясир; В баскаки; г дружинники.

III рівень

10. Співвіднесіть назви українських земель з назвами держав, до яких вони увійшли наприкінці XV ст.

А Волинь, Київщина	1 Османська імперія
Б Чернігово-Сіверщина	2 Московське князівство
В Галичина	3 Королівство Польща
Г Буковина	4 Велике князівство Литовське
	5 Молдавське князівство

11. Установіть хронологічну послідовність подій:

- А Грюнвальдська битва;
- Б битва під Оршею;
- В битва на Синіх Водах;
- Г Кревська унія.

IV рівень

12. Дайте розгорнуту відповідь на запитання: визначте історичне значення Кревської унії.